

במחתה ותורם את הדשן שעל מזבח החיצון מלא המחתה, ונותן במזרחו של כבש, כדכתיב: והרים את הדשן אשר תאכל האש את העולה על המזבח —

וכתיב בתריה: "ושמו" אצל המזבח, משמע שם תהא גניזתן ושם נבלע במקומן אלמא אסור בהנאה, וכיון שאסור בהנאה משום קדושתו — מעילה נמי יש בו [רש"י]; הרי לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו?!

ומשנינן: משום דהוי: א-ט

א. תרומת הדשן, וכפי שנתבאר.

ב. ובגדי כהונה ארבעה בגדי לבן שכהן גדול נכנס בהן לפני ולפנים ביום הכפורים, וטעונין גניזה עולמית, ואין הדיוט עובד בהן כל השנה, ולא כהן גדול ביום כפורים אחר, דכתיב: ופשט את בגדי הבד אשר לבש

אמר קרא שם: כי הדם "הוא" בנפש יכפר; ודרשינן: הוא בהוייתו יהא לפני כפרה כלאחר כפרה.

מה לאחר כפרה אין בו מעילה שהרי נעשית מצותו ואין מועלין בו הואיל ואינו נקרא "קדשי ה'", אף לפני כפרה אין בו מעילה.

ואימא איפכא: לאחר כפרה כלפני כפרה, מה לפני כפרה יש בו מעילה, אף לאחר כפרה יש בו מעילה?

אין לך דבר שנעשית מצותו וכדם שכבר נזרק על המזבח, ומועלין בו, שהרי כבר אינם "קדשי ה'". (267)

ותמהינן: וכי אטו לא מצינו דבר שנעשית מצותו ומועלין בו?!

והרי תרומת הדשן, בכל יום כהן חותה

שאין בו מעילה לעולם.

אבל דרשת רבי יוחנן ללמד באה על לפני כפרה, ואילו אחר כפרה משום נעשית מצותו פוטר אותו ממעילה; ואם כן מה ענין דרשה זו לכאן, לא היה לגמרא להביא אלא מה שאמר רבי יוחנן לבסוף "אין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו".

וצריך לבאר: כי כל סוגיית הגמרא כאן אינו אלא "העתק" מסוגיית הגמרא בחולין קיז א [וכהנה רבות בש"ס]; ושם הנידון הוא על דם לפני כפרה; ומייתי לה הגמרא הכא, כיון דממילא שמעת מינה דלאחר כפרה אין בו מעילה מדאורייתא.

הלוא תראה שבזבחים מו א, העתיקה הגמרא כל הענין בשביל סופו, וכמו שכתב רש"י שם. ומיהו לשון רש"י שם, שכתב שיעקר הסוגיא היא במעילה יא א העוסקת באותו ענין שאנו

עוסקים כאן, משמע לא כן.

או אפשר: לא הביאה הגמרא דרשת רבי יוחנן, אלא משום "ואימא: לאחר כפרה כלפני כפרה"; והיינו, דעיקר הכוונה לומר שאחר כפרה אין בו מעילה משום שנעשית מצותו, אלא שלא תאמר, והרי אמר קרא: "הוא" בהוייתו יהא ומשמע אחר כפרה כלפני כפרה, לא כן, אלא הדרשה היא בהיפוך, אבל אחר כפרה אין בו מעילה משום שנעשית מצותו; וכנראה זה עיקר כוונת השפת אמת, ראה שם. ולאותם שיטות שהובאו לעיל בהערה, שמחלוקת התנאים וממילא סוגיית הגמרא על קודם זריקה היא, הרי ניחא הגמרא בפשיטות.

267. הקשו התוספות: והרי יש לומר בהיפוך, אין לך דבר שלא נעשית מצותו ואין מועלין